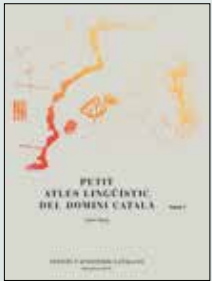

Atles Lingüístic del Domini Català

JOAN VENY, LÍDIA PONS I GRIERA
Atles Lingüístic del Domini Català,
 volum IX
 Institut d'Estudis Catalans
 Barcelona, 2018
 302 pàgines

JOAN VENY
Petit Atles Lingüístic del Domini Català,
 volum 7
 Institut d'Estudis Catalans
 Barcelona, 2019
 338 pàgines

A Catalunya i a les terres de parla catalana en general sovint ens ha faltat sentit d'Estat, però en canvi sí que hem tingut, des de fa més d'un segle, un gran sentit per a la conservació del patrimoni dialectal. No cal dir que l'exponent màxim d'aquesta voluntat conservadora és l'inigualable *Diccionari català-valencià-balear* (DCVB) d'Antoni Maria Alcover i Francesc de Borja Moll. Tenim una altra obra extraordinària: el *Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana* de Joan Coromines, però, tot i anotar i dissecionar dialectalismes, l'objecte principal del dit diccionari és l'estudi de l'etimologia de les paraules.

Ara, amb la compleció del novè volum de l'*Atles Lingüístic del Domini Català* (ALDC), editat per l'Institut d'Estudis Catalans l'any 2018, ja podem afirmar que al costat de l'Alcover-Moll tenim una altra joia de la corona de la dialectologia catalana. El web de l'IEC defineix l'ALDC com «un projecte de dialectologia que comprèn 190 localitats de tot l'àmbit geogràfic del català i té com a objectiu posar a l'abast dels investigadors un conjunt de materials de llengua oral recollits entre els anys 1964 i 1978 [...]». Antoni M. Badia i Margarit i Germà Colón van ser els promotors del projecte, i Lídia Pons i Joan Veny n'han estat, en són, els directors. I cal felicitar-los efusivament, així com tot l'equip d'enquestadors i redactors, perquè, d'una banda, han sabut donar continuïtat a aquest projecte de més de cinquanta anys d'història fins a veure la

llum en la seva totalitat, i perquè, d'altra banda, la minuciositat i el rigor de l'ALDC si no arriba a la perfecció deu ser per culpa dels errors tipogràfics produïts per les màquines imperfectes.

L'ADLC consta de nou volums, publicats entre el 2001 i el 2018, tots consultables en línia, els quals tracten tota mena d'expressions: des del cos humà i les malalties, passant per l'agricultura i la vida pastoral fins a arribar a la morfologia verbal, la sintaxi i la fonosintaxi, que és el contingut del volum novè. Queden pendents els dos o tres toms, en format més petit, dels índexs, i els dietaris d'enquesta que es publicaran en la col·lecció «Biblioteca filològica». En paral·lel, i de cara a una millor divulgació del producte, Veny i Pons van tenir l'excel·lent pensada de crear el *Petit Atles Lingüístic del Domini Català*, del qual fins al moment han sortit set dels nou volums (més un darrer volum d'índexs), aquests dirigits per Joan Veny (el setè, del 2019). Així, mentre els volums grossos són descriptius, els petits són interpretatius. (Per cert: atès que la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans és tan competent a l'hora d'editar aquesta mena de materials, seria molt profitós que el DCVB es completés amb un onzè volum que buidés les paraules que no hi són recollides i que es troben en els diversos reculls i estudis dialectals parcials publicats durant les darreres dècades per autors diversos i també per l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, en els *Estudis de dialectologia catalana* de Josep Reñé, en els noms populars de núvols, boires i vents d'Albert Manent i d'altres autors i en el devessall de paraules recopilades per Migjorn.)

A parer meu, i sense voler desmerèixer altres obres editades, l'*Atles Lingüístic del Domini Català* es troba entre les dues millors obres que ha publicat els darrers anys la Secció Filològica; l'altra serien les *Obres completes de Pompeu Fabra* (2005-2013), a cura de Jordi Mir i Joan Solà i a l'espera que aquest 2020 (?) surti el desè i últim volum, el dels índexs. Celebrem la compleció del nostre atles dialectal que de ben segur ha estat fruit d'un gran esforç de moltes persones i de molts anys de feina.■

JORDI MANENT I TOMÀS